

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. V. Quænam præterea jure Canonico statuta sint circa modum
procedendi per inquisitionem specialem?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

ab administratione tantum amovendum, nisi delicti ratio, & infamationis periculum aliud jubeat.

§. IV.

In quibus casibus non requiratur necessarium ad specialem inquisitionem contra personam particularem de aliquo crimine, ut precedat illius infamia?

Primò non requiritur hæc præcedens, de aliquo particulari, infamia, si alia sufficientia, & legitima indicia contra eum pugnent, talia enim indicia sæpè fortiora sunt, quam ipsa præcedens infamia, ex levioribus sæpius conjecturis orta. Secundò non requiritur, si fiat inquisitio ad denuntiationem publici Officialis. Tertio, si pars, contra quam fit inquisitio, sine ulla præcedente infamia, aut contra quam à Principe fieri mandatur motu proprio, aut ex certa scientia, inquisitio, nihil opponat, nec reclamet, cum tamen sciat, contra se fieri inquisitionem, quia censetur talis favori pro se principaliter introducto, cedere, ut disponitur in c. 6. Si is, h. r. in 6. Quarto, quando inquisitio fit non ad effectum puniendi crimina, sed ad effectum corrigendi ob bonum animæ, qualiter fieri solet in visitationibus, in Episcoporum promotionibus, in ordinandis, &c. Quintò, quando inquisitio fit in crimine læsæ majestatis, in crimine hæresis, & in similibus gravibus, & periculosis criminibus, in damnum grave Reipublicæ, aut animarum tendentibus, &c.

§. V.

Quenam præterea jure Canonico statuta sint circa modum procedendi per inquisitionem specialem?

Primò statuitur in c. Qualiter 17. h. r. ut ordo juris in inquisitione servetur, qui in duobus potissimum consistit, primò, ut regulariter non fiat inquisitio, nisi contra infamatum, ut prioribus §§. dictum. Secundò, ut postquam de infamia constat, per testes, publicam famam, aut alia sufficientia indicia, &c. inquiratur de veritate criminis, ut ne scilicet inde nascantur injuriæ, unde jura nasci oportet.

Secundò statuitur in c. Cum dilecti 18. h. r. ut non recipiantur excusationes super confessione facta, si juravit prius confitens, quòd plenam & meram veritatem sit dicturus; recipiantur verò super confessis excusationes, si juravit tantum confitens, quòd velit ad interrogata respondere, & excusationes tales non perimant confessionem, sed eam tantum explicent, & declarent; cum juramentum religio in posteriori casu patiatur Confessorum explicationem, non autem in priore casu, ubi ab initio statim omnis veritas dicenda est.

Tertio statuitur in c. Cum oporteat 19. h. r. quòd inimici partis, contra quam fit inquisitio, sicuti ad accusandum non admittuntur, ita nec admittendi sint ad inquisitionem prosequendam, & testificandum; & cui simpliciter commissa est inquisitio super crimine, illi (tacite saltem) commissa etiam censeatur inquisitio super fama, quæ quasi præambula

bula est ad inquisitionem, & consequenter, cui principale commissum est, censetur etiam commissum hoc accessorium, nisi in commissione à Principe facto, assertivè etiam narretur, quòd de fama sibi jam constet, ut supra dictum.

Quartò denique in *c. Ad positionem* 22. *h. 1.* statuitur, quòd nec Legatus à Latere immiscere se possit, speciali à Papa factæ commissioni, de inquirendo contra aliquem, ut dictum; & quòd quilibet de universitate aliqua, contra quam inquisitio demandata est, singulariter excipere possit, si de quolibet in particulari inquisitio fiat; à toto ferè collegio, sive à majore illius parte, si contra totum Collegium communiter inquisitio fiat, cum in priore casu cujuslibet in particulari interesse agatur, in altero verò casu totius tantum communitatis.

§. VI.

Quæstiones nonnullæ circa modum procedendi per inquisitionem à Concilio Lateranensi præscriptum occurrentes proponuntur & resolvuntur.

PUteraq; de primis tribus quæstionibus, quas habet author, ex dictis jã patet, vel speciale nihil asserunt: vicimū quæsitum est, quænam specialia sint observanda in inquisitione facta contra regulares. Respondetur, tria potissimū observanda esse, ut patet ex *c. Qualiter*. Primum est, quòd ordo juris non sit in inquisitione tali contra regulares quoad subtilitates, seu juris solemnitates exactissimè semper servandus, sed sufficiat veritatis probationem certam haberi.

Secundum est, quòd facilius Prælati regulares ab administratione remoti possint, quàm Prælati seculares. Tertium est, quòd contra regulares non ut exceptiones reperiantur, & admittantur, sicuti contra seculares, cum regulares in schola potius virtutum, quàm in processu & solemnitatibus juris vestiti debeant.

§. VII.

Qualiter puniendum sit crimen per viam inquisitionis probatum?

CONDEMNATUS & CONVICTUS DE CRIMINE per viam inquisitionis, non punitur pœnâ ordinariâ, sicuti à lego pro illo crimine, sicuti punitur damnatus & convictus per viam accusationis, sed punitur (saltem de jure Canonico) mitiore pœnâ, & arbitrariâ (ut in quibusdam casibus, quod contra eum sine accusatore procedatur, in aliis, in pœnâ scilicet mitiore, retereur) nisi crimen, quod per viam inquisitionis probatum fuit, tale crimen sit, ut etiam post pœnitentiam peractam impediendi ordinis suscepti executionem, aut transgressi retentionem, quæ criminis, quæ irregularitatem secum trahit, crimen simoniæ in acquirendo beneficio commissum, &c. quibus in casibus, eadem pœnâ etiam de jure Canonico debet inquisito imponenda esse, quæ imponitur per viam accusationis convicto & damnato. *c. Inquisitioni 21. h. 1.*

